

faa den højeste Undervisning, kunnet klare den romerske, athenienske, spartanske og maaste adskillige andre Forsatninger. Men hvis man havde spurgt mig om, hvorledes Forsatningen her var, og hvorledes Dommermyndigheden her var, saa var jeg uvidende derom. Jeg tror, at selv en saa begjæret Talsmand for Klassiciteten som det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Wingel) vil erkende, at det er et utaalstelig Misforhold, og at en saa antikveret Institution burde falde sammen jo før jo heller. Det vil naturligvis føre for vidt under denne Forhandling om Lønningerne, om jeg i en større Grad gik til Bunds i det Emne om den lærde Undervisnings Betydning. Jeg kunde have Øyst til at gaa videre; men jeg skal nøjes hermed og slaa fast, at den lærde Skole som Forskole for Embedsmænd er overflødig, bortset fra, at man kunde beholde en eller to Normaliskoler, og dernæst, at den saakaldte højeste Undervisning, man byder de unge Menninger, er saa slet og antikveret, som overhovedet muligt. Det er altsaa ikke med stor Interesse, at jeg ser paa et Lovforslag, som hyderligere vil styrke og forøge denne Institution.

Jeg er for øvrigt tilbøjelig til at være mere enig med det ærede Medlem fra Aarhus end med det ærede Medlem fra Bornholm (Blem), naar Spørgsmaalet er om Lønningerne. Jeg tror ogsaa, der er meget i, hvad det ærede Medlem fra Aarhus sagde og det ærede Medlem fra Besterbro (Lier) sagde i den Henseende, navnlig at Adjunterne i de mindre Byer ere meget uheldig stillede; en Adjunkt kan ikke, saaledes som man kan her i Byen, supplere sine Indtægter paa forskellig Maade, det er ialfald vanstelig. Det er et Spørgsmaal, om ikke Pensionarer er det eneste, de have at leve af for Resten. Ad privat Vej kender jeg Forholdene ved et Par Skoler. Jeg tror, at der baade af pædagogiske og embedsmandige Hensyn kunde være god Grund til at stille denne Klasse Embedsmænd bedre i Forhold til de andre Embedsklasser, end de staa nu for Øjeblikket. Altsaa for saa vidt kunde det have nogen Interesse i hvert Fald at undersøge dette Forslag, om det muligvis kunde være Grund til at røre ved de yngres, navnlig Adjunternes Lønning, hvoraf vel ogsaa vilde følge nogen Forbedring i Overlærernes Lønning. Efter den Udvikling, vi hørte af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Kreds, vil der ikke være saa paatrængende Grund til at forhøje Overlærernes Lønning. Man har jo fremhævet, at de komme paa disse Lønninger paa en Tid, hvor de ikke trænge saa haardt til de højere Indtægter;

forudsat at Avancementsforholdene blive, som de nu ere, vil det maaste være bedre at hjælpe paa Adjunterne i en Alder af 30 Aar til op mod 50, da det jo er i den Alder, at de største Familiendgifter falder. Skønt jeg saaledes nok kunde, naar jeg saa bort fra dette Lovforslags Betydning for den lærde Skole i Almindelighed, være mere tilbøjelig til at sympatisere med det ærede Medlem fra Aarhus end med det ærede Medlem fra Bornholm, kan jeg efter min Opfattelse af den lærde Skoles Stilling i det hele taget ikke se, at man nu bør være med til at forstærke og forbedre denne Institution. Jeg behøver vel ikke i dette Tilfælde at anføre, at jeg ikke staa paa noget særligt Partistandpunkt; vi kunne jo forhandle ret frit. Det er muligt, at der kan være forskellige Meninger indenfor de forskellige Grupper om denne Sag; men, som sagt, efter mit Kendskab til den lærde Skole og efter min Opfattelse af denne Skoles Slethed, kan jeg ikke være med til at forstærke og forbedre denne Institution; det vil kun medføre, at vi have saa meget desto større Vanskelighed ved at blive af dermed senere. Kun en Bemærkning skal jeg tilføje med Hensyn til det Forslag, der, om jeg ikke tager fejl, er forelagt i det andet Ting angaaende Forandring af den lærde Skoles Undervisningsplan. Jeg maa sige, at jeg tror, at dette i og for sig er ganske heldigt. Det, man i 1870 eller 71 kaldte en Reform af den lærde Skole, denne Uvedeling, var efter min Mening en ussel Reform; den var et Forsøg paa at forsjøne de gamle klassiske Fordringer, som havde store Talsmænd, med Nutidens Krav, og saa lod man Klassikerne med gamle Madvig beholde deres, og Nutidens Krav søgte man at tilfredsstille ved den saakaldte matematiske Linie. Jeg tror, at naar der er Tale om at holde paa den saakaldte højeste Oplysning i Skolen, saa er denne Uvedeling meningsløs. Jeg tror, det var heldigt ogsaa af den Grund, at vi vendte tilbage til den gamle Tilstand, saa ville Klagerne over den nuværende Undervisnings Ordning lyde endnu højere. Ved den saakaldte Reform af 1871 afvæbnede man delvis Angrebene, som fra Nutidens Standpunkt rettedes mod Klassiciteten. Naar man driver Latin ind i den matematiske Uvedeling og fortsætter den op til overst, og driver Matematik i Latinafdelingen, saa ville vi, saa vidt jeg kan se, gaa et Skridt tilbage til den gamle Ordning. Det tror jeg vilde være heldigt, thi saa vilde Skavankerne og Uæmperne ved den lærde Skole træde saa meget desto stærkere frem. Der vilde blive bedre Plads for Angrebene paa